

CƠ SỞ TRIẾT HỌC PHÂN TÍCH: FREGE, RUSSELL, WITTGENSTEIN

Thời gian: T2/T3/T4, 09:00–12:00, 05/08/2024–28/08/2024 | Khoa Triết học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn | Giảng viên: Trịnh Hữu Tuệ | Email: tuettrinh@alum.mit.edu

NỘI DUNG

Triết học phân tích là một trong những trường phái đang thống lĩnh trong triết học hàn lâm đương đại, đặc biệt tại các quốc gia Anh ngữ. Đặt nền móng cho triết học phân tích là các ý tưởng đột phá của Gottlob Frege nhằm diễn giải hai nhận định cơ bản nhưng có vẻ mâu thuẫn về toán học: (i) toán học được ứng dụng rộng rãi và hiệu quả trong việc mô tả thế giới thực tiễn; (ii) các chân lý toán học không phụ thuộc vào hình hài của thế giới thực tiễn. Đề xuất của Frege sau đó được Bertrand Russell và Ludwig Wittgenstein triển khai một cách sáng tạo để tiếp cận những vấn đề khái quát hơn liên quan đến bản thể, luận lý, khoa học, mỹ học, và cái huyền bí, bên cạnh các câu hỏi muôn thủa khác của triết học. Trong khoá này, chúng ta sẽ dành phần lớn thời gian để đọc và phân tích kỹ lưỡng ấn phẩm được coi là tuyệt tác của Frege: *Die Grundlagen der Arithmetik (Các Cơ sở của Số học)*, xuất bản năm 1884. Sau đó, chúng ta sẽ thảo luận bài báo *On Denoting (Về biểu thị)* của Russell, xuất bản năm 1905 trên tạp chí *Mind* và đã từng được mô tả là ‘hình mẫu của triết học’ (‘paradigm of philosophy’). Phần cuối của khoá học sẽ xoay quanh luận án tiến sĩ độc đáo của Wittgenstein: *Logisch-philosophische Abhandlung*, xuất bản lần đầu năm 1921 dưới dạng một chuyên đề của *Biên niên sử Triết học Tự nhiên (Annalen der Naturphilosophie)*, và thường được biết đến dưới tiêu đề la-tinh của bản dịch tiếng Anh là *Tractatus Logico-Philosophicus*, hay ngắn gọn hơn, *Tractatus*.

Khoá học sẽ có sự tham gia của GS Ngô Bảo Châu với tư cách khách mời thuyết trình trong phần cuối của phân khúc về Frege, khi tiêu điểm thảo luận là mối liên kết giữa các kết quả của Frege và các tiên đề về số tự nhiên của Peano cũng như vị trí của các tiên đề này, đặc biệt là tiên đề về quy nạp, trong số học.

THAM GIA

Khoá học này hướng tới các giảng viên và sinh viên cao học, nhưng không loại trừ những sinh viên thuộc các trình độ khác. Thảo luận trên lớp, về nguyên tắc, không đòi hỏi kiến thức chuyên sâu về một lĩnh vực cụ thể nào. Các tài liệu cần đọc sẽ được tải lên trang moodle của lớp. Học viên được dự kiến là sẽ cố gắng đọc các tài liệu này trong khả năng và điều kiện cho phép. Các khái niệm cũng như các tiên giả định cần thiết để hiểu các nội dung chủ chốt sẽ được giải thích trên lớp. Khoá học diễn ra vào các ngày thứ Hai, thứ Ba và thứ Tư trong tuần, với buổi đầu tiên vào ngày thứ Hai, 05.08.2024, và buổi cuối cùng vào ngày thứ Tư, 28.08.2024. Mỗi buổi học gồm 4 tiết, bắt đầu lúc 9 giờ sáng và kết thúc lúc 12 giờ trưa.

Để truy cập trang moodle của lớp,

- liên lạc với giảng viên để lấy từ khoá
- vào địa chỉ: bit.ly/FRW2024
- hoặc quét QR code:

LỊCH HỌC

Lịch học dưới đây mang tính tạm thời và có thể được chỉnh sửa để phù hợp với các sự kiện và hoàn cảnh cụ thể.

Buổi	Ngày	Chủ đề thảo luận
01	05.08.2024	Frege: Grundlagen §1 – §8
02	06.08.2024	Frege: Grundlagen §9 – §17
03	07.08.2024	Frege: Grundlagen §18 – §28
04	12.08.2024	Frege: Grundlagen §29 – §39
05	13.08.2024	Frege: Grundlagen §40 – §54
06	14.08.2024	Frege: Grundlagen §55 – §69
07	19.08.2024	Frege: Grundlagen §70 – §83
08	20.08.2024	Thuyết trình của GS. Ngô Bảo Châu
09	21.08.2024	Russell: On Denoting
10	26.08.2024	Wittgenstein: Tractatus, mệnh đề 1, 2
11	27.08.2024	Wittgenstein: Tractatus, mệnh đề 3, 4
12	28.08.2024	Wittgenstein: Tractatus, mệnh đề 5, 6